

МІСІЯ МАГАТЕ – ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

Мая РУДЕНКО

Нещодавно в Києві почала працювати експертна місія МАГАТЕ, присвячена розгляду Проекту остаточного закриття й консервації (ОЗйК) блоків Чорнобильської АЕС

Експертна місія проводиться в межах проекту технічного співробітництва МАГАТЕ UKR 3/003. У його роботі беруть участь співробітники МАГАТЕ, а також фахівці з Литви (Ігналінська АЕС), Німеччини (компанія EWN), Словаччини (компанія VUJE), Великобританії (компанія Magnox). З українського боку на місії працюють представники ДКЯРУ, Міністерства, МНС, Міністерства регіонального розвитку, Інституту радіаційного захисту, ІНБ АЕС і ДСН ЧАЕС.

Проект виведення з експлуатації – це комплекс документів, що визначає всі проектні рішення для виконання робіт зі зняття з експлуатації та їх техніко-економічні показники, включаючи зведені кошторисні розрахунки необхідного фінансування робіт. Проект також має вміщувати всі необхідні обґрунтування з безпеки

Розробка проекту зняття з експлуатації (ЗЕ) забезпечується експлуатуючою організацією (оператором), виходячи з Програми ЗЕ. Проект ЗЕ повинен відповідати чинним нормам, правилам і стандартам з ядерної й радіаційної безпеки. Для Чорнобильської АЕС проект ЗЕ складатиметься з трьох основних частин – проектів етапів: остаточного закриття й консервації; тривалої витримки; демонтажу. Проекти етапів є складовою Проекту ЗЕ і розробляються окремо для кожного етапу. Так, тривалість етапу остаточного закриття й консервації (ОЗйК) становить близько 10 років (початок – 2012 р., закінчення – 2022 р.). Головна мета – приведення енергоблоків ЧАЕС до стану, що виключає можливість їх використання в цілях, для яких вони були побудовані, й відповідне без-

печному зберіганню в них радіоактивних речовин і джерел іонізуючого випромінювання протягом визначеного періоду.

До складу Проекту етапу ОЗйК входить пакет основних проектів, що мають бути реалізовані на етапі ОЗйК:

- проект консервації реактора блоків №1, 2 і 3 (два проекти);
- проект локалізації зон консервації блоків №1, 2 і 3 (два проекти);
- проект демонтажу й переробки технологічних каналів і каналів СУЗ (один проект);
- проект реконструкції куполів центральних залів (два проекти);
- проект демонтажу вантажопідійомних механізмів і розвантажувально-завантажувальних машин блоків №1, 2 і 3 (один проект);
- проект створення централізованого щита контролю та управління (один проект), в тому числі документація, що обґрунтовує безпеку, та конкретна програма реалізації етапу.

Слід мати на увазі, що на даний момент в Україні відсутні нормативні документи, що встановлюють вимоги до складу, порядку розробки, узгодження й затвердження проектною документації на консервацію і розконсервування об'єктів будівництва. Невирішеними залишаються й питання необхідності здійснення венгиліації зони консервації; обсяги контролю та обслуговування; пожежного захисту, а також необхідності продувки реакторного простору. Всі ці питання носять практичний характер і вимагають безпосередніх відповідей до початку реалізації етапу ОЗйК.

Отже, дана місія покликана знайти адекватні рішення названих проблем. За результатами її роботи експерти розроблять і видадуть низку рекомендацій, що допоможуть у подальшому розробити технічні рішення й виконати завдання, необхідні для забезпечення успіху етапу ОЗйК.